

Vyvesené dňa 29 -09- 2023

Zvesené dňa
MESTO PREŠOV, Mestský úrad v Prešove, Hlavná 73, 080 01 Prešov

**Poslanecký návrh PhDr. Rudolfa Dupkala, PhD.
Návrh Všeobecne záväzného nariadenia mesta Prešov č. .../2023
o podmienkach umiestňovania herní a podmienkach prevádzkovania
hazardných hier v kasínach na území mesta Prešov**

zverejnený na pripomienkovanie v zmysle § 6 ods. 3 a 4 zákona SNR
č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov

Deň vyvesenia: 29. 09. 2023

Koniec lehoty pripomienkovania, počas ktorej môžu fyzické osoby a právnické osoby uplatniť pripomienku k návrhu nariadenia v písomnej forme, elektronicky na adresu radko.lapos@presov.sk, alebo ústne do zápisnice na Mestskom úrade v Prešove u vedúceho Odboru financií: **9. 10. 2023**

Predkladateľ návrhu nariadenia:

PhDr. Rudolf Dupkala, PhD.

- poslanec MsZ v Prešove

Deň zvesenia: 13. 10. 2023

Dôvodová správa

V zmysle § 25, ods. 4, písm. a) zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v platnom znení predkladám Mestskému zastupiteľstvu mesta Prešov návrh Všeobecne záväzného nariadenia mesta Prešov o podmienkach umiestňovania herní a podmienkach prevádzkovania hazardných hier v kasínach na území mesta Prešov, na prerokovanie a schválenie.

Základný právny rámec úpravy hazardných hier

Od 1. novembra 2020 je účinný zákon č. 287/2020 Z. z., ktorým sa mení zákon č. 30/2019 Z.z. o hazardných hrách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 221/2019 Z.z a ktorým sa menia niektoré zákony (ďalej len „zákon“). Odvtedy bol zákon o hazardných hrách novelizovaný ešte dvakrát (zákon č. 452/2021 Z. z. a zákon č. 9/2023 Z. z.).

Zákaz hazardu v Prešove od roku 2021

Aktuálna právna úprava hazardných hier umožňuje obciam všeobecne záväzným nariadením obce ustanoviť, že na jej území nemožno umiestniť herňu a nemožno umiestniť kasíno v niektorých budovách, resp. vo všetkých budovách ustanovených v zákone. K prijatiu takéhoto VZN nie je potrebná petícia obyvateľov obce ako to bolo do doby účinnosti zákona 287/2020 Z. z.

V zmysle tohto zákonného postupu bolo dňa **27.1.2021** uznesením MsZ mesta Prešov č. 474/2021 schválené **Všeobecne záväzné nariadenie mesta Prešov č. 1/2021 o zákaze umiestnenia herní a kasín na území mesta Prešov.**

Vtedajší návrh nariadenia bol prerokovaný v Komisii MsZ mesta Prešov pre podnikateľskú činnosť a strategický rozvoj dňa 30.11.2020 a v MsR dňa 2.12.2020. Návrh nariadenia bol zverejnený na pripomienkovanie v zmysle § 6 ods. 3 a 4 zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov dňa 4.12.2020 do 21.12.2020; počas tejto lehoty od 4.12.2020 do 14.12.2020 mohli fyzické osoby a právnické osoby uplatniť pripomienku k návrhu nariadenia. Pripomienky neboli vznesené.

Zároveň v čase zverejnenia tohto návrhu VZN na úradnej tabuli mesta, bola Mestu Prešov do podateľne mesta - MsÚ v Prešove dňa 01.12.2020 doručená petícia obyvateľov mesta Prešov v zmysle zákona č. 85/1990 Zb. o petičnom práve v znení neskorších predpisov, ktorou obyvatelia mesta Prešov žiadali vydať všeobecne záväzné nariadenie, kde bude ustanovené, že nie je možné prevádzkovať na celom území mesta Prešov hazardné hry podľa § 3, ods.2 písm. b), d), e) a i) zákona č. 171/2005 Z.z. o hazardných hrách v znení neskorších predpisov zaevidovanú pod ev. č. z.: 152703/2020 vedenú v Centrálnej evidencii petícií pod označením PET-11-2020. Nakoľko bol ods. 5 v § 79, v novele zákona vypustený, bolo možné všeobecne záväzné nariadenie prijať bez nevyhnutnosti petície podporenej 30% obyvateľov mesta Prešov (ods. 5 § 79 zákona č. 221/2019 Z. z.). MsZ mesta Prešov **neprijalo uznesenie**, ktorým by petícii vyhovel. Napriek tomu VZN o zákaze umiestnenia herní a kasín na území mesta Prešov prijalo.

Dôvodová správa k vtedajšiemu návrhu VZN č. 1/2021 o zákaze umiestnenia herní a kasín na území mesta Prešov však neobsahovala **žiadne vecné** odôvodnenie zákazu herní a kasín na území mesta Prešov.

Zákaz hazardu v mestách a obciach a závislosť na hazardných hrách

V prvom rade je potrebné poznamenať, že prevádzkovanie hazardných hier automaticky neznamená pestovanie závislosti na hazarde, rovnako ako prevádzka pohostinstiev automaticky neznamená pestovanie závislosti na alkohole.

Zákaz hazardu v mestách a obciach ľudí od hazardu neochráni. To, že pre patologických hráčov žiadne zákazy neplatia, tvrdí aj vyličený gambler Michal Morávek z Bratislavy: „Ak človek nie je vnútorne presvedčený o tom, že mu hazard škodí a má sa od neho držať čo najďalej, nijaké zákazy mu nepomôžu.“ Vysvetľuje ďalej, že pre problematických hráčov je prohibícia len na smiech a „rozvíja akurát ich vynaliezavosť rovnako, ako keď sa pred sto rokmi pokúšali v USA zakázať alkohol.“

Dôkazom tohto tvrdenia bola situácia počas pandémie. Mnohí si od zatvorenia herní počas lockdownu sľubovali, že vklady Slovákov do hazardu sa citelne znížia. Už prvé týždne však ukázali, že sa **hráči iba presunuli do online prostredia**. Online hazard odvtedy kontinuálne každý mesiac zvyšoval svoj podiel na

celkovom výtlačku z hazardných hier prevádzkovaných na území Slovenska, i keď **predstavuje oveľa závažnejšie riziká**, ako hranie v licencovaných, kontrolovaných a regulovaných kamenných prevádzkach. V prvom rade je dostupný nepretržite a kdekoľvek, čo znamená veľký problém pre každého, kto sa obáva vzniku hráčskej závislosti.

Odborníci pritom bili na poplach už pred dvoma rokmi. Podľa slov Denisy Šoltésovej, riaditeľky prešovskej neziskovej organizácie **Trojlistok**, ktorá sa dlhodobo venuje pomoci závislým, už v tom období riešili v značnej miere práve online hazard a to, že netreba zabúdať, že ľahká dostupnosť online hazardu môže mať dopad práve na tých najzraniteľnejších. „Na toto (online hazard, pozn. red.) sa musia odborníci v súčasnosti, keď mnoho ľudí, a to nielen detí, mládeže, trávi kvantum času využívaním internetu, zvlášť zamerať.“ Odborníčka už vtedy pre TASR správne odhadla tendenciu, ktorou sa bude správanie hráčov po plošnom zákaze uberať. „**Klasickí hráči v kamenných herniach však stále tvoria konštantnú časť klientely a toto sa nezmení ani zákazom. Budú hrať v okolitých obciach alebo prejdú do online priestoru, lebo zákaz nemá vplyv na zmenu hazardného správania, len zníži dostupnosť,**“ skonštatovala Šoltésová.

A práve online priestor je ten, ktorý nielenže produkuje množstvo nových hráčov, potenciálne náchylných na vybudovanie závislosti, ale tiež spôsobuje odliv financií pre neziskové organizácie venujúce sa aj patologickým hráčom. **V prípade, že v meste Prešov nezostane ani jedna kamenná herňa, samospráva nebude povinná finančne prispievať na chod takýchto organizácií, no počty závislých, ktorí potrebujú pomoc, zostanú vďaka online hraniu rovnaké.** Otázka, či sa im dostane potrebná pomoc, zostáva nezodpovedaná. Mestá a obce totiž z online hazardu žiadne financie nezískajú a ak budú chcieť závislým pomôcť, príspevok pre organizácie budú nútené hľadať v iných zdrojoch.

„Skúsenosti s prohibíciou nás varujú, aby sme neopakovali chyby z minulosti. Zákaz závislým nepomáha, pretože nemôže nahradiť vnútornú motiváciu na rozhodnutie prestať hrať. Je to skôr hlúposť, ako riešenie. Väčšiu hrozbu vidím v hraní na internete, ktoré ruší bariéru prístupu a kontroly – najmä vekovej hranice, frekvencie a herného zaujatia, pričom najviac je ohrozená mladá generácia.“

PhDr. Jana Žemličková PhD. riaditeľka Sanatória AT, Bratislava

„Plošné zákazy v Českej republike nepriniesli to, čo sa od nich očakávalo. Mnohé z miestnych samospráv hazardné hry opäť povolili, najmä v dôsledku výrazného rozmachu tzv. kvízomatov či rozšírenia nelegálnych herní, častokrát privátneho charakteru, do ktorých kontrolné orgány nemôžu vstúpiť bez príkazu súdu.“

Ing. Peter Andrišin bývalý generálny riaditeľ Úrad pre reguláciu hazardných hier

Skúsenosti so zákazom hazardu v iných mestách

BRNO

V decembri 2014 v Brne poslanci zakázali hazard vo všetkých mestských častiach, ktorý začal platiť už po 14-tich dňoch. Zaniklo tam vtedy takmer 200 herní a z prevádzky stiahli aj 1400 výherných prístrojov. Odvtedy si moravská metropola prešla „vďaka prohibícii naozaj turbulentným obdobím. Mesto zaplavili čierne herne, ktoré naoko fungovali ako občianske združenia a vklad do hry tu bol chápaný ako dobrovoľný dar. Cesta k hazardu sa síce skomplikovala, ale nebola nemožná. Navyše, neprešli ani tri roky a Brno sa radšej vrátilo z kratšej cesty a opäť začalo vydávať licencie. To znamenalo koniec prohibície (resp. pokusu o jej zavedenie) a opätovný návrat k legálnej a regulovanej prevádzke hazardných hier v herniach.

NITRA

Mestskí poslanci v Nitre schválili úplný zákaz herní a kasín na území mesta už v roku 2019 na základe spornej petície. Zákazom hazardu príde Nitra každoročne o približne **600 tisíc €** a o prácu prišlo približne 400 ľudí. Navyše od momentu zákazu legálnych kamenných prevádzok na území mesta sa Nitra a okolie stali absolútnym lídrom v počte odhalených nelegálnych kvízomatov, ktoré pri cielených raziacich zabavil Úrad pre reguláciu hazardných hier. Samozrejme, z takýchto prístrojov, ktoré bez licencie prevádzkuje mafia, nezískava samospráva ani žiadne prostriedky do svojho rozpočtu.

Zastupiteľstvá vo viacerých väčších mestách však volili odlišnú cestu, cestu regulácie, ktorou síce bol hazard do istej miery obmedzený, no možnosť prevádzkovania kamenných herní zachovaná, čím sa tieto samosprávy dokázali vyhnúť rizikám spojeným s tvrdým zákazom **Trnava, Rožňava**, ale aj **Púchov, Senica, či Zvolen**.

Štát, samospráva a hazard

Koronakríza a lockdown spôsobili, zásadnú zmenu podmienok na trhu hazardných hier. Podmienky sú dnes diametrálne odlišné od tých, ktoré panovali v čase, keď bolo VZN o zákaze umiestnenia herní a kasín na území mesta Prešov prijaté.

Nový zákon o hazardných hrách umožňuje prevádzkovanie online kasín. Tie, aj napriek pomerne prísnyim zákonným podmienkam rastú a vznikajú ako huby po daždi. Počas koronakrízy však nastala nielen razantná zmena situácie na poli hazardných hier týkajúca sa masívneho presunu hráčov do online priestoru, ale slovenské mestá a obce boli zasiahnuté hneď viacerými krízami. Pretrvávajúca energetická kríza, vojnový konflikt na Ukrajine, nárast cien stavebných materiálov, inflácia a napokon aj novela zákona o dani z príjmov, kvôli ktorej samospráva príde o **784 miliónov €**, prinútili viaceré mestá a obce biť na poplach. Mnohé z nich vstúpili do rozpočtového provizória či tak, ako to je v prípade mesta Prešov, rapidne zvýšili dane a iné poplatky.

V roku **2020** pribudlo do mestskej pokladnice **480 800 €** v roku **2025**, po vypršaní aj poslednej licencie, mesto príde aj o posledné príjmy z prevádzkovania hazardných hier a príjem do mestského rozpočtu bude rovných **0,-€**. Dnes mesto Prešov ešte príjmy z hazardných hier má, pretože dobiehajú licencie, ktoré bývalá primátorka podpísala tesne pred prijatím VZN o zákaze hazardu. Avšak absolútny vpadok týchto príjmov bude mať nepriaznivý vplyv na mestské financie. Ide o sumu, ktorú ročne mesto prerozdeľuje cez 2 VZN na športové a kultúrne podujatia.

Na Slovensku aktuálne pôsobí **14 online kasín** s licenciou. Licencie pre online kasína predstavuje **nový druh príjmu pre štátny rozpočet**. Len počas prvého roka účinnosti nového zákona už štát získal len za udeľovanie licencií **33 miliónov**. Mesto Prešov sa samo dobrovoľne prijatím VZN vzdalo príjmov z tejto podnikateľskej činnosti. V ťažkých časoch tak prichádza o významný zdroj príjmov, zároveň bolo nútené navyšovať dane a poplatky.

V prípade ponechania absolútneho zákazu hazardu v Prešove a po vypršaní licencií prevádzkovateľom hazardných hier v Prešove sa prevádzky hazardných hier len **presunú** do priľahlých obcí. Už v týchto dňoch sa rokuje o veľkých prevádzkach v obci Haniska, Kapušany. Pre rozpočty týchto obcí to bude obrovská finančná vzpruha.

Hlavné ciele návrhu VZN

Zámerom navrhovaného VZN je regulácia hazardu na území mesta Prešov tak, aby:

- nedošlo k plošnému zákazu hazardu v meste
- mesto Prešov dokázalo mať pod prísnu kontrolou prevádzky hazardných hier
- mesto Prešov malo naďalej príjem z prevádzok hazardných hier min 400 000,- ročne (modelová situácia z terajších 17 herní s počtom 330ks videolotérií by pri regulácii postačovali 3 kasína)
- zabrániť v meste Prešov vzniku čierneho trhu s nelegálnymi herňami, kasinami či kvízomatmi. Podľa odhadov Úradu pre reguláciu hazardných hier je na Slovensku prevádzkovaných okolo 800 až 1000 kvízomatových zariadení. Riziko predstavujú preto, že je na ne prikrátka aj samospráva. Tieto nelegálne prístroje nemôžu poslanci zakázať ani regulovať prostredníctvom všeobecne záväzného nariadenia. Pri celených razíach odhalili kontroly Úradu desiatky nelegálnych prístrojov.

Máj 2022	Nitra, Galanta, Trnava, 21 kvízomatov
Máj 2022	Žilina, Michalovce, 15 kvízomatov
September 2022	Bratislavský kraj, 27 kvízomatov
September 2022	Košický kraj, 9 kvízomatov
September 2022	Nitriansky kraj, 7 kvízomatov

Mesto Prešov

Všeobecne záväzné nariadenie mesta Prešov č..../2023
o podmienkach umiestňovania herní a podmienkach
prevádzkovania hazardných hier v kasínach na území mesta
Prešov

Strana 1 z 2

Mesto Prešov, podľa § 6 ods. 1 a § 11 ods. 4 písm. g) zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov v spojení s § 15 ods. 5 a ods. 16 a § 79 ods. 5 zákona č. 30/2019 Z.z. o hazardných hrách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o hazardných hrách“),

vydáva

Všeobecne záväzné nariadenie mesta Prešov č...../2023 o podmienkach umiestňovania herní a podmienkach prevádzkovania hazardných hier v kasínach na území mesta Prešov

Článok 1

Účel a predmet nariadenia

- (1) Účelom tohto všeobecne záväzného nariadenia (ďalej tiež aj „VZN“) je vo verejnom záujme obmedziť riziká vyplývajúce z prevádzkovania hazardných hier a účasti na nich a vytvoriť podmienky na ochranu verejného záujmu pri prevádzkovaní hazardných hier.
- (2) Toto VZN upravuje:
 - a) podmienky umiestňovania herní na území mesta,
 - b) posúdenie verejného záujmu pri prevádzkovaní hazardných hier v kasínach,
 - c) kontrolu.

Článok 2

Podmienky umiestňovania herní

- (1) Zakazuje sa umiestnenie herne na celom území mesta Prešov vo vzdialenosti menej ako 500 m od:
 - a) školy¹; to neplatí, ak ide o odborný výcvik, odbornú prax alebo umeleckú prax, ktorú žiak vykonáva na pracovisku zamestnávateľa alebo na pracovisku praktického vyučovania, ak sa žiak pripravuje v systéme duálneho vzdelávania,
 - b) školského zariadenia²,
 - c) zariadenia sociálnych služieb, zariadenia sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately,
 - d) zariadenia pre liečbu nelátkových závislostí,
 - e) ubytovne mládeže.
- (2) Zakazuje sa umiestnenie herne vo vzdialenosti menej ako 200 m od inej herne.

Článok 3

Posúdenie verejného záujmu

- (1) Verejný záujem prevádzkovania hazardných hier v kasínach mesto vždy posudzuje vo vzťahu k miestu, kde majú byť hazardné hry prevádzkované.
- (2) Prevádzkovanie hazardných hier v kasíne na zvolenom mieste nesmie byť v rozpore s verejným záujmom.³

¹ § 27 ods. 2 zákona č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

² § 113, § 120 a § 137 písm. a) a b) zákona č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

³ § 46, ods. 2 zákona č. 30/2019 Z. z. o hazardných hrách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov

 Mesto Prešov	Všeobecne záväzné nariadenie mesta Prešov č...../2023 o podmienkach umiestňovania herní a podmienkach prevádzkovania hazardných hier v kasínach na území mesta Prešov	
		Strana 2 z 2

Článok 4

Kontrola dodržiavania nariadenia a výkon dozoru

- (1) Vykonávať kontrolu a dodržiavania tohto VZN a výkon dozoru⁴ dodržiavania zákona o hazardných hrách sú oprávnení:
- a) poverení zamestnanci mesta,
 - b) príslušníci mestskej polície.
- (2) Porušenie ustanovení tohto VZN je postihnutelné podľa osobitného predpisu.⁵

Článok 4

Zrušovacie ustanovenie

- (1) Zrušuje sa Všeobecne záväzné nariadenie mesta Prešov č. 1/2021 o zákaze umiestnenia herní a kasín na území mesta Prešov.

Článok 5

Účinnosť

- (1) Toto všeobecne záväzné nariadenie nadobúda účinnosť pätnástym dňom od vyvesenia na úradnej tabuli mesta Prešov.

Ing. František OLHA
primátor mesta Prešov

Schválené Mestským zastupiteľstvom mesta Prešov dňa
Vyvesené dňa
Zvesené dňa

⁴ čl. 3 a 4 Metodického usmernenia Ministerstva financií Slovenskej republiky č. 30/2014 F.s.

⁵ § 91 - 96 zákona č. 30/2019 Z. z. o hazardných hrách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.